

Posudek diplomové práce

Autor: Lucie Cvrčková

Název: Monitoring motorických schopností ve vztahu k tělesnému vývoji u současných předškolních dětí

Oponent: doc. PhDr. Hana Dvořáková, CSc.

Práce se zabývá aktuálním tématem, jehož závažnost je dostatečně zdůvodněna. Zároveň práce nutně propojuje několik oborů, což je velmi pozitivní v možnosti komplexnějšího pohledu na toto téma, na druhé straně však je zdrojem úskalí. Teoretická část je logicky zpracována a shromažďuje informace pro vlastní šetření z velmi širokého okruhu (faktory ovlivňující dítě, tělesný vývoj, motorický vývoj, držení těla), avšak jsou zde některé nepřesnosti, které souvisí s dalšími obory, především s oborem kinantropologie, který autorka nestudovala, ale zapracování jeho témat vyplývá z uvedeného komplexnějšího pojetí práce. Proto je třeba upozornit na tyto problémy: na s. 13 ve výčtu pohybových schopností chybí vytrvalostní schopnost, je zde šíře uvedena flexibilita, ale jiné schopnosti, které mají též svoji strukturu, již nijak charakterizovány nejsou. Na s. 14 je dokonce i v názvu použito sousloví „Osvojování pohybových aktů“, ale z kontextu se jedná o pohybové dovednosti (učením získané), což jsou právě i dále zkoumané dovednosti běhu, skoku a hodů. Na stejné straně se tvrdí že dítě zvládá běh v 18 měsících a ve třech letech si osvojí letovou fázi. To je protimluv, protože letová fáze je podstatou běhu, pokud se neobjevuje letová fáze není to běh. Nepřesně je charakterizován vývoj skoku. V kap. k testování je nutné si uvědomit, že psychomotorické testy vždy charakterizují celkový vývoj (psychický je podstatou zvládnutí motoriky). V práci jsou pak použity motorické testy, i když i v nich jsou celkový vývoj a učení obsaženy. Na s. 30 ve výčtu tonických a fázických svalů se domnívám, že došlo k nepřesnosti: hluboké svaly šíjové jsou jistě tonické-posturální, dalo by se dokonce říci, že zahajují vzpřimování. S tím souvisí i připomínka, že posturální stereotyp se začíná vytvářet již v rané ontogenezi (s.32). Přes tyto výtky, dané převážně oborem, který studentka nestudovala, je možné teoretickou část považovat celkem za dobře zpracovanou.

Cíle a hypotézy jsou formulované vhodně a odpovídají možnostem práce.

Metody jsou zvoleny vhodně a vzhledem k cílům a snaze po komplexnějším zkoumání dětí je jich hodně, což dokumentuje rozsáhlost a náročnost zkoumání. Studentka sledovala 32 (!) antropometrických znaků, použila Filipínskou míru, dvě metody pro posouzení držení těla (přičemž především posouzení dle Jaroše-Lomíčka je náročné), a pět motorických testů. Nedostatky jsou zde formálního charakteru v prezentaci motorických testů pomocí přejatých obrázků: s.45 neodpovídá obrázek popisu startu u běhu – u předškolních dětí samozřejmě vysoký start (ze stoje) – na obrázku je start nízký, s. 46 není správně zobrazena fáze odrazu na přejatém obrázku, s.47 obrázek neodpovídá – děti hází z místa, obrázek je z rozběhu. Toto jsou však opět nedostatky, které si studentka sama spíše nemohla uvědomit a měla zřejmě omezenou možnost výběru. Realizace měření a zpracování dat jsou popsány odpovídajícím a jasným způsobem.

Výsledková část je rozsáhlá, vzhledem k množství získaných dat z užitých metod, přesto jsou výsledky přehledně prezentovány pomocí tabulek a grafů a vhodně interpretovány i ve vzájemných vztazích, některé i vývojově s dříve publikovanými výsledky.

Diskuse velmi dobře shrnuje výsledky somatických měření, motorických testů a držení těla, které diskutuje s dalšími publikovanými zjištěními. Přestože kapitulu Diskuze hodnotím jako zdařilou, je třeba uvést některá zjednodušení: Nelze tvrdit, že tyto „výsledky potvrdily...trend snižování fyzické aktivity dětí“ (s.83) – tím se studie nezabývala – potvrdila trend snižování úrovně výkonů v základních pohybových dovednostech a stálý trend v držení těla, o příčinách lze jen usuzovat. Mírně opomenuto je ovlivnění úrovně výkonů učení, i když autorka předpokládá stejný vliv podobných podmínek v mateřských školách, ale děti mohou mít další aktivity, proto výsledky mohou být ovlivněny i těmito faktory. V diskuzi o flexibilitě by bylo možné uvažovat o stále přetrvávající převaze flexorů v daném věku a jejich možném vlivu na výsledky.

Závěr obsahuje souhrn práce a výsledky vztahuje k hypotézám.

Formálně práce vyhovuje požadavkům, kromě výše uvedených jsem neshledala žádné problémy.

Celkově práce prokazuje schopnost autorky formulovat problém, logické cíle a pro řešení použít vhodné metody. Měření bylo velmi rozsáhlé a náročné a autorka prokázala schopnost tato měření provést, dobře je statisticky zpracovat, interpretovat a vyvodit závěry.

Doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace: velmi dobře

Otázky:

Jak si vysvětlujete rozdílnost výsledků v posouzení držení těla dvěma použitými metodami?

Tvrdíte, že zjištěné lepší držení těla chlapců souvisí s jejich lepšími výkony v motorických testech, přičemž dívky mají lepší držení těla ve starším věku (1.stupně ZŠ). Ale je známé, že i tehdy mají chlapci lepší výkony v motorice. Kde byste hledala vysvětlení?